

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 . 60 . . . 3-30
četrť leta 3 . 40 . . . 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“. A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglaš in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglaš je plačati loco Gorica.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

V znamenju škandalov.

Klerikalna politika postaja od dne do dne ostudnejša. Ni bilo zadosti, da pujskajo in rujejo proti naprednjakom privratno, po shodih, po spovednicah, lecah ali izpred altarja, ni bilo zadosti, da lažejo umazani klerikalni listi o možeh narodno-napredne stranke na Kranjskem in Goriškem na najinfamnej način, vse to ni bilo zadosti, v zadnjem času so čutili potrebo, zanesti svojo politiko v najgrši in najnedostojniši obliki tudi v deželni zbor, to je kranjski in goriški.

Izmed 6 deželnih zborov, ki so na naši slovenski zemlji, sta le dva, v katerih se morejo Slovenci, v enem popolnoma, v drugem deloma, svobodneje gibati; povsod drugod so potisnjeni ob steno. Ali še v teh dveh deželnih zborih divja klerikalna politika na najgrši način. Čitatelji so še spominjajo do skrajnosti škandaloznega nastopa poslanca Berbuča v minolem deželnem zboru, v svojem spominu pa jim je še, kako je zadnjič nastopil proti dr. Tumi za Klavžarja. V obeh slučajih je bil škandal nepopisen. V zadnjem škandalu je nastopila klerikalna politika v deželnem zboru svojo novo pot, po kateri bo hodila do konca šestletne legislativne dobe. V znamenju škandalov, in sicer doslej nečuvnega, so stopili naši klerikalci na Goriškem v deželni zbor, v znamenju škandalov pa je stopila na torišče deželnozborskega delovanja tudi kranjska klerikalna stranka s samim dr. Šusteršičem na čelu. ... Riba pri glavi smrdi... Torej smemo reči z vso gotovostjo: S škandali je stopila na površje v dež. zboru klerikalna stranka na Goriškem in na Kranjskem in v znamenju škandalov se bo vrtela dalje.

Poslanec Berbuč (ali naj mu rečemo goriški Šusteršič?) je komaj čakal, da je znašal kvintal svoje svete jeze nad dr. Tumo, ožlindrani Šusteršič pa je čakal še nestrpnije, da udari po voditelju narodno-napredne stranke, po dr. Tavčarju. Koj v prvi seji je planil

po njem ter izrekel, da »ljudstvo« ne zaupa večini v deželnem odboru, ker je dr. Tavčar v njem. Tu pa je nastopil sam deželni glavar, klerikalec Detela, ter branil energično deželni odbor, trdeč, da je posloval popolnoma nepristransko tako, da mu ne more nikdo nič očitati. Tako je govoril deželni glavar ter postavil s tem dr. Šusteršiča v luč »žlindre!«

Deželni glavar je povedal, da za to, kar je govoril na agitacijskih shodih dr. Tavčar, ni odgovoren deželni odbor ter da treba ločiti med deželnim odbornikom in politikom. Dr. Tavčar je rekel na volilnem shodu v Žireh med drugim: Liberalcem groš, klerikalcem pa knof!, kar je dr. Šusteršiču tako dopadlo, da ga je šel napadat kot deželnega odbornika, akoprav je vedel prav gotovo, saj sta mu lahko povedala odbornik Povše in deželni glavar Detela, da ima dr. Tavčar kot deželni odbornik čiste roke, ne pa ožlindranih, kakoršne nosi »sv. duh«. Žlindra pač boli dr. Žlindro tako, da je moral dati nekoliko duška svoji jezi. In nastopil je škandalozno; krit za svoje zveste mameluke je kričal ta jezuit ter metal okoli z »ljudstvom«, da se je vse kadilo. Napredni poslanci so mu povedali, kar mu tiče, drugače pa so ga ob rjovenju najete galerije pustili govoriti, češ, kar Šusteršič govori, to je tako ostudno, tako nizko, da naj le govori, da se tako pokaže klerikalna politika v deželnem zboru takoj s prvega početka v svojem pravem svitu. In mož je govoril ter naznanil, da se bodo odslej godili v kranjskem deželnem zboru škandali. Škandali bodo pa zato, ker dr. Šusteršič nima tam komande. Doslej je bil kranjski deželni zbor skoro bi rekli vzor deželnih zborov gledé delovanja in tudi parlamentiranja — ali odslej ne bo več. Kjer je dr. Šusteršič, tam mora biti žlindra poleg; kjer je on, morajo biti škandali poleg. Brez take »okoličine« si moža ne morete misliti.... Da je bil škandal, ko je tulil dr. Šusteršič in ko so tulili drugi »katoliško-narodni« po-

slanci prav po katoliško, še večji, je bil navzoč tudi škof, katerega je treba v deželnem zboru toliko, kolikor petega kola pri vozu. Kaj le išče tam? Ali bi bil rad navzoč pri prizoru: kako »žlindra« frči iz deželnega zbora, ali bi rad slišal tam kako britko resnico iz svoje politike?! —

Da pa so nastopili klerikalci pri nas in na Kranjskem s škandali, to je le umevno, ako pomislimo, da vsa klerikalna politika temelji na podlosti in lažeh. Podlosti in laži pa ne morejo roditi drugega nego škandale. Da se od napredne strani k tem škandalom ne bo molčalo, to je umevno samo po sebi. Dolžnost naprednih poslancev pri nas in na Kranjskem je ta, stopati »žlindrarjem« prav krepko na prste, da jih bo videla širna javnost v vsej nagoti. Napredno časopisje pa bo učilo ljudstvo spregledavati, kje se nahajajo v deželi in med narodom možje, ki mu hočejo dobro, in kje so farbarji in največji njegovi škodniki, kateri ga drže v temi, da ne vidi, kako stoji reči v istini. Naša naloga bo, razkrivati svetu vse klerikalne škandale, — in vršili jo bomo brezobzirno, — da končno utihnejo tisti sladki »srednjepotni« rodoljubi z dobro dušo in brcami na levo in desno ter se bo končno vendar videlo širom slovenske domovine, »tko je vjera i tko nevjera.«

Strahovlada Gredolčić -- Berbuč.

Na drugem mestu poročamo, da sta bila izvoljena v deželni odbor za Slovence dr. Anton Gregorič in prof. Berbuč (naravnostnika Klandič in Jakonič), za Italijane pa dr. Verzeznassi in dr. Marani (nam. dr. Venuti in Valentiniš).

Lausko jesen sprejeti deželni statut prepoveduje, da je deželni odbornik tudi državni poslanec. To določilo se je bilo sprejelo vsled težav, katere je delalo v preteklosti tako združevanje obeh nalog. — Vkljub temu sta bila izvoljena dva državna poslanca, ki bi se morala torej odpovedati mandatu. Isti statut je povečal odbornikom

v njej je dovolj moči, da postanem v tvojo žalost dobronik dobrih ljudi, kakor sem veselil hudobne duhove s svojimi načrti. Ne prideš še?... Nebo in pekel sta me zavrgla!

V obupu, škripaje z zobmi, se je vrgel na zemljo. Nevihta je hrumela, med ploho se je bliskalo, in divje krohotanje se je zaslislalo naposled nad njegovo glavo.

IV.

Mraz je spreletel Vladimirove kosti, ko se je dotaknila neka roka njegovih pleč. V njegovo srce je zavrela kri in to mu je hotelo prsa kakor raztrgati, a on je ponosno vzdignil glavo in pri bliskanju, ki je razsvetljevalo nebo in zemljo, srečal se je njegov presenečeni pogled z zasmehovalnim pogledom svojega prijatelja Ivana Hovorostinina, kateri je stal pred njim v ogerskem dolmanu. Gizdavci so nosili še za časa Samozvanca tačas poljsko in ogersko obleko.

»Ti bedak, ti, Vladimir,« mu je govoril, smeje se; »ali v sedanjih časih, ko so ljudje prekanili hudiča, hočeš ga ti prevariti? Prepozno je, prijatelj, prepozno. Črti ne zaupajo več krvavim spričevalom in duševnim zakladom; in kak dobiček ima peklenšček z našimi dušami sedaj, ko nas itak požre peklo zastonj s pastjo groba. Poznam te sicer ne, knez — si li ti tak? Ti naj bi veroval v hudiča, ko nisi veroval v Božjo resnico!«

plačo na 2000 gld. Zakaj bodo izvrševali pa to določilo statuta?

Dr. Venuti je župan v Gorici. Kot tak ne more sedeti v deželnem odboru. Ali bo on v eni osebi I. in II. instanca?! — Po vseh naravnih pojmihi je to nezdružljivo!

Toda dr. Pajer hoče imeti take ljudi okoli sebe, kakoršne si je izbral. Kdo od Italijanov mu je ljubi od Verzeznassija? In ali si more zeleti od Slovencev večjih kimavcev nego bosta Gregorič in Berbuč? Mogočni Pajer jo je skuhal tako, da je absoluten gospodar v deželi. Zveza Pajer-Gregorič naravnost divno deluje! Gregorič ne bo oviral vseh velikih Pajerjevih načrtov, ki bodo stali ogromnih žrtev, zato pa bo Pajer dovoljeval Gregoriču mrvice: občini A. 200 kron za vodnjak, B. 300 kron za brv čez potok, C. 400 kron za občinsko pot, D. 200 kron za popravo farovža, E. 300 kron za popravo orgelj, F. 400 kron za prelitev potopenega zvona itd. itd., čitatelji si lahko sami dostavijo, kakošne mrvice bi dobivali, da bi „Gorica“ in „Prim. L.“ metala ljudstvu pesek v oči.

Kako je prišel dr. Gregorič do deželnega odbornišva?

Star apetit je to! Poslušajmo, kaj je pisalo glasilo sedanjega škofa Mahniča o dr. Gregoriču pred 12 leti, ko je bil počil znani razkol.

V uredniški listnici iz peresa samega škofa Mahniča, čitamo:

„Kar pa zadeva značaj dr. Gr., moramo mi, ki ga poznamo skozi leto in leto, ki opazujemo na licu kraja in od blizu njegovo javno delovanje in ga tudi ne sodimo po njegovih člankih v „Soči“, o njem sicer to ostro, pa vendar pravično sodbo: da je dr. Gr. popolnoma nesposoben za narodnega voditelja na Goriškem....“

Št. 8., 20. febr.

„Marsikdo hode pa vendarle prašal, kaj dr. Gregoriča vendar sili, da se toliko poganja za državno poslanstvo. Odgovor na to vprašanje je prav lehak. Mi rečemo, da je temu vzrok edino ali vsaj največ sebičnost. Pred vsem je hotel dr. Gregorič, kakor je sploh vsem znano, postati deželni odbornik, da bi kot tak imel letnih 1200 gld.... Zdaj hoče on postati državni poslanec in si misli:

»Tako je, Hovorostinin, — zaslužil sem, da me norci karajo radi neumnosti. Psuj in zasramuj me; jaz se sramujem celo teme, ki skriva mojo sramoto. Kakšnega pekla sem iskal izven sebe, ko lahko postrežem svojim neprijateljem s svojim peklom! Jaz imam moč v telesu in maščevanje v duši; še je na svetu ogenj in železo.

»A tudi vislice, Vladimir. Nemirni čas in tvoja brezdeželna kneževina ne rešijo zažigalca in ubijalca te gugalice.«

»Kdo mi stopi nasproti? kaj me ustavi?«

»Vsaka kroglija. Nehaj, knez, primerjati moči svojemu srdu. Bodi si še tak orjak, a le mrvica smodnika — in ti si prah.«

»Nizka izmišljotina! Ti primerjaš hrabrega moža s strahopetnim, močnega s šibkim; s teboj zmagaš brez časti, poginjava brez slave. A jaz imam tovarše, prijatelje. Oni se potegnejo za-me....«

»Oni bi se skrili v boju za tvoj hrbet, a v prepri ne pojdejo za teboj. Poslušaj, Vladimir! Mislim, da ti dovolj opazuješ ljudi in lahko uganeš, zakaj so se ti obešali na vrat mnogi naši rojaki. Mislili so, da vidiš v tebi bodočega vojvodo in zeta bogatega Volynskega; varali so se — in ko sem šel iz Perejaslavlja, sem že slišal, kako so te črnili meščani, kako so šumno pozdravljali tvojega brata. Misliš, da to ni res!«

IZDAJALEC.

Ruski spisal A. Marlinskij (A. A. Bestužev)
Poslovenil J. J. K—g—j.

(Dalje.)

»Ne, ne povrnem se!« je vzkliknil Vladimir, stopaje na poljano. »Naj se boji pekla, kdor ima pekel v srcu.«

Ko je zabliskalo, je zagledal razdrt in z mahom pokrit križ; na travi, stepani kakor s smodečimi stopinjami, je ležala neka črepinja. Tu pa tam med sivimi, na pol strohnelim jelkami je trepetala plašna trepetlika — drevo izdajalčevega zaklada. Kakor jama se je sklonilo nebo nad to pozabljeno poljano, tiho je bilo v njej, kakor v grobu.

»Čas je,« je rekel Vladimir in začel delati praznoverno zaklinjanje, trikrat se je obrnil proti solncu in vsakokrat ponavljal klicanje hudobnega duha. »Prikaži se mi, skušnjavec človeškega rodu,« je vzkliknil, »stopi naravnost pred-me; jaz se ne skrivam za krogli, narejenimi z mrtvo roko; brez strahu te zagledam, kakor se ti izročam brez oporoke. Pridi na pomoč onemu, kateri je služil peklu, služec samemu sebi; daj vsaj za nekoliko časa premagati one, katere sovražim, vladati nad onimi, katere ljubim! Bodi tovariš mojih načrtov, da bodeš večno, večno moj gospodar; prikaži se — jaz sem tvoj čestilec za strašno, za grozno plačo!... Odpovem se vsemu, meni doslej svetemu in dragocenemu; kakor to črepinjo, poteptam z nogami vse

človeštvo; kakor ta pas, raztržem vse vezi s sorodstvom... Sovražnik vsega visokega in hvaležnega — prikaži se! Tebe kliče človek, kateri bi bil lahko angelj, a hoče postati hudoben duh, kateri rajski mir žrtvuje peklu — prodaja večnost za trenotek... Prikaži se, prikaži!«

Divji odmev je ponavljal njegove klice zopet in zopet, in borovje je utihnilo, kakor da je z grozo poslušalo odpadnikov glas. Popihnil je vetrič, listje je zašumljalo — in grešniku je zaprlo sapo. Odrinil je z roko kodre s čela, da bi je ohladil; a veter je pekel njegovo lice, kakor peklenški ogenj. Zopet vse tiho. Toda neki svit je zabliščal v gozdni goščavi; vedno bliže in bliže se pomika med šumenjem vej... pogled in posluš klicatelja sta na straži, lasje mu stojé pokonci in srce mu ledeni; svit se podvoji — in hrustanje zobov ga prepričuje, da se svetijo oči roparskega volka. Z vsakim korakom rase nestrpnost mladenci, naposled ga je pa prevzel srd.

»Ne greš, strahopetni hudobec! Bojži se Božje grožnje; strahi te glas neustrašenca, kakor petje petelina. Kažeš se samo otrokom in starkam, motiš samo mirne puščavnike, govoriš samo s poluneumnimi čarodejkami! Obo-rožen s peklenško zlobo, nisi slekel ljudske strahopetnosti. Ali misliš, da z žrtvijo se ni treba dogovarjati? da sem prej ali slej tvoj? Ne, ne! Še lahko rešim svojo dušo iz tvojih krempljev;

„Kot poslanec bodem na Dunaji po 6—7 mesecev na leto, vsak dan imel 10 gld., med tem bodem pa še prejemal svojo profesorsko plačo.“

Št. 8. od 20. febr.

„Predlanska ločitev dr. Gregorčiča od starega programa in po njem samem inscenirani „razkol“ na Goriskem prevrgel mi je vse dobre misli o njem, tako, da ne maram za njegovo politiko veliko, tem manj, ker se kaže v vsaki številki njegovega glasila več ali manj sebičnost, osebna mrznja in po geslu: „Hilf, was helfen kann“, naravnost uničenje vseh „starih“.

Dalje v 9. štev.

„Kdor se posebe trdi, da dr. Gregorčič ni sebičen, je hudoben ali slep. Kako bi zamogel človek, in posebno, ako je duhoven, pustiti, da narod trpi zavoljo njega, kakor v resnici trpi, ker mu ni padlo v žep tistih 1200 gld. pri deželnem odboru in ker hoče po vsej sili biti državni poslanec?“

Ali ni tu Gregorčič res divno naslikan? Kaj bi pisal Mahnič danes o Gregorčiču? Reči bi moral: Bivati na Dunaju po 6—7 mesecev, dobivati ondi 10 gld. na dan, doma prejemati veliko profesorsko plačo (letos zopet jako povečano), prejemati 2000 gld. od dežele, — ali niso to dohodki ministerskega predsednika? Kdor ne veruje, da dr. Gregorčič ni sebičen, je hudoben ali slep!!

(Dalje pride.)

DOPISI.

Ponikve, dne 29. decembra 1901. (Nekaj za kratek čas.) — Terorizem našega nunca Kodromaca napram narodno-napredni stranki je dosegel vrhunec svoje podlosti in zbesnelosti današnji dan s tem, da je nunc pri popoldanski službi božji rohnal iz svojega katekizma proti „Soci“, „Primorcu“ našemu bralnemu društvu ter proti narodno-napredni stranki sploh.

Nunca neznanstvo zviža in peče, da se mu je letošnji „ofer“ tako salamensko izjavil! Oznanil je bil sicer, da naj pridejo k „ofru“ tudi iz Rakovca in Logaršč, ker tudi oni hodijo v našo cerkev poslušat božjo besedo (Ha, ha! božjo besedo?), toda, lejte jih, te preklicane liberalce, niso hoteli nunca „ubogati“! Slisali so prednjo nedeljo, kako nunc klical iz „pákla“ vse peklenke mrtve hudiče čez te zlodjeve naprednjake; mislili so si: Če smo res „tako vsi zavrženi „páklenki“, kaj bomo nosili nuncu grešne kronice? In prav so storili! Tudi mi Ponikovec smo se zdatno omejili pri „ofru“; rajše smo nekoliko več darovali na oltar prosvete in olike, na altar našega bralnega društva smo zložili precejšno svotico kronic, za katere si narotimo časnike ob novem letu v obilnem številu, da si bomo z njimi bistrili svoje glave ter ne bomo videli le en meter izpred nosa, kakor nam očita Kodromac.

Danes je oznanil nunc pri „ta poznji masi“, da bo imel pri popoldanski službi božji nekoliko katekizma. Radovedni smo bili, kakšen bo ta katekizem, vzlasti zato, ker istega ni „držal“ nunc že nad pol leta.

Šli smo v cerkev z namenom, da bomo zopet enkrat slisali božjo besedo pri popoldanski službi božji, toda skupili smo

»Katero opravljanje je črnejšo od te resnice? Da, jaz sem žrtva svoje brezsilne zlobe. Zakaj ne vihra moja nevolja kakor burja? Zakaj moje prokletstvo ne šviga in požiga, kakor strela? Zakaj s to roko ne morem raztrgati oboka neba in zrušiti ga na glave svojih sovražnikov...?«

»Dobro, dobro knez! Ti se togotiš, kakor obsedeno ženšče pred oltarjem. Vendar se mi kar smešni zdite vi, vročkrvneži. Zabili ste si v glavo, da vam mora ves svet gledati v oči, in da se priroda vrti za vas na kurjem kremeljku! Čemu je vse to zaklinjanje in proklinjanje? Razgrevaj se, kolikor hočeš, a to ne pozusi najinih plaščev, pojdiva rajše iskat si prenočišča. Jedino le prijateljstvo do tebe me je zvabilo za teboj v to noč, ko dober gospodar ne zapodi psa za vrata, ko se še volkovi radi pogrejejo na lovčevem dvoru. Uh, mraz in dež, grom in vihar, kakor da se bliža sodni dan! Idiva, Vladimir, konja sta za gozdom.«

»Ne, jaz hočem umreti tu.«

»Umreti, da bi pustil drugim na prostoru živeti? Ni li boljše, umoriti koga in sam po volji živeti?«

Vladimir ga ni poslušal.

»Knez, jaz sem mračnjak, a lahko ti pridem prav za nekoliko časa, in ta čas je sedaj. Tvoja očetska zapuščina je zapravljena, tvoja slava lažnjiva.

jo prav pošteno! Nunc je pričel krpiti nekaj o sesti božji zapovedi, prišel je pa takoj pri začetku v „umazano“ „Sočo“ in „Primorca“! Vtaknil je svoj spehasti jeziček tudi v naše prekorsno bralno društvo. Guslal je v vsej le njemu lastni „sv.“ jezi, da kdor podpira ali čita „Sočo“ in „Primorca“, se pregreši zoper sesto božjo zapoved itd. Še krompirja nimajo, za „Sočo“ in „Primorca“ pa imajo denar! Tlesk! Tlesk! Tlesk! (Udarjal je z roko ob roko.) Otroci čitajo starišem „Sočo“ in „Primorca“! Tlesk! Tlesk! Tlesk! Čuje se, da bralno društvo priredi veselico (To je plesni venček) Tlesk! Tlesk! Tlesk! Sedaj se bo videlo katera naša dekleta se udeležijo veselice! „Ahtajte“ na tiste, vredne bodo križca in medalje. Tlesk! Tlesk! Tlesk! Vidite, gosp. urednik, da nas je pošteno „fratelo“, ko smo mislili, da bomo slisali božjo besedo! Kaj pravite cenj. citatelji, ali je to „ta pravi ali ta levi katekizem?“ Nunc, vrzite no svoj katekizem v prah in pepel, kajti če res vse tisto stoji v njem, kar ste nam piskal izpred altarja, ni vreden drugega, čeprav je morda od papeža požegnan; z mirno vestjo ga pa lahko vržete tje, kjer ni muh in komarjev, tudi iz tega ozira, ker tudi sam lahko sprevidite, da več škodujete s tem kolomonom ali katekizmom nego koristite! Ali ste slisali, kako so hudomušni poredneži iz cerkve grede zbijali šale vsled Vašega katekizma? Osobito kar se tiče tistih deklinskih medalj? Dekleta so se vam pa rogala in so rekla, da pojdejo vse k veselici, da bodo imele križec in — medalje. Križec in medaljo ste si pridobili Vi v Furlaniji, ko ste imeli poslani v Rim kar dve ženski ob enem! Res junak ste!

Vprašam Vas, g. nunc, ali se taka pohujšanja spodobijo govoriti v cerkvi pred oltarjem v pričo otročičev, kateri so Vas z odprtimi ustmi gledali in poslušali, iz cerkve grede so se pa pogovarjali, kako je rekel nunc, da bodo imela dekleta medalje! Sram bi Vas bilo, g. nunc, ko bi sploh imel se kaj srama! V cerkvi pri Svojem katekizmu ste rekel: Gorje pohujšljivcem! Glejte, da ne bo tudi Vam enkrat gorje, glejte, da ne bodo nedolžni otročiči klicali čez Vas božje prokletstvo!

Za danes dovolj. Le-to naj se konstatiram, da naša vaska klepetulja ali mežnar ni zvonil zadnje popotnice političnemu mrtvecu Čaheju. Antiklerikalcec.

Z Livka. — Prav pošteno je začel naš g. nunc politikovati v cerkvi. Bilo je dne 8. grudna na dan M. D. in 26. t. m. na praznik sv. Štefana v naši cerkvi posebno zanimivo. Naš g. nunc je toliko udrihal po naprednjakih, da se mu je skoraj vse glasno smejala. Razlagal je, kaj hočejo naprednjaki, in kako da so ozko zvezani s peklenkim satanom in z njenimi odpadniki. Omenil je celo, da so tudi taki brezverci v tej majhni občini, in skoraj ni nič manjkalo, da ni nekaterih imenoval.

Gosp. nunc, zapomnite si prav dobro, ob prvi priliki, ko bode udrihal po naprednjakih, ne bode vas noben naprednjak poslušal. Naprednjaki, po vašem liberalci, ne marajo poslušati laži in obrekovanja, ker so mnenja, da Kristus ni učil lagati in obrekovati, tem manj pa še v cerkvi, ki je hiša božja.

V Moskvi imaš sovražnika, a tu nikakih prijateljev. Tvoja prekrasna Helena ljubi drugega in z njeno roko je odano vojvodsko žezlo tvojemu mlajšemu bratu... Kaj še čakaš tukaj? kakega razžaljenja še iščeš? Sitekij, s teboj sem delil veselje in žalost; jaz te poznam, jaz te cenim; jaz vidim, kako nadkriljuješ druge s svojim razumom, in kako nizko te je vrgla usoda. Škipal sem z zobmi, ko je poveril knez Ivan neizkušnemu mladeniču mesto in zaselo. To je hvaljena nepristanost! a kje najdeš dandanes pri Rusih pravico? Srce mi poka nevolje radi vseh, a radi tebe najbolj. Domovina te je zavrgla in prezrla, kaj se še obotavljaš? — Volynskij se več ne povrne, a Litovci so 50 vrst od tu pod poveljništvom drznega Lisovskega, kateri se bliža Sapjegi z Rusi in kazaki. To ne bode v prvič, ko se družimo s „panami dobrodziejami“ — Lisovskij te sprejme z nizkim poklonom... in čez dva dni bode Perejaslavlj naš, bode Helena tvoja, — in živila zabava! Zopet drzno življenje, napadanje, ropanje; zopet žvenketanje s sabljami in kupicami; zopet grom in dim, pepel in kri — in pesni krasnih deklic. Knez — odloči se.

Trepetaje, z odprtimi očmi, je poslušal Vladimir izdajalčeve besede. V negotovosti se je naslonil k njegovim prsim, da bi se prepričal, je li človek govoril take besede.

V „Prismojencu“ dne 19. grudna pa je napadal naše vrie Ravnjane. Predznil se je celo pisati, da v vasi, ne broječi nad 100 prebivalcev, je umrlo za zganjpitjem v teku 11 let 5 oseb. Tukaj je bil naš gosp. nunc prav slab „špica-mort“, ako jih je toliko dobil, da so umrli za zganjpitjem. Napadal jih je najbrže samo iz maščevanja, ker niso njegovi pristasi. Naš g. nunc bi imel najraje kakega zabitega „Janezka“.

Poglejmo pa zdaj našega gosp. nunca, kako se on varuje opojnih pijac. Enkrat je bil klican na Ravne. Med tem je došel tudi „corpo di calone“ iz bližnje Benečije. V gostilni I. M. pa sta se bila tako skrivnostno sladko napihala, da sta ju morala dva moža odpeljati, vsakega na njegov dom. Med potjo z Ravni do Livka pa je delal naš gosp. nunc jako krasne predstave po senozetih, da je v tem prekosil celo „pojacelne“ v cirkusu. — Ali za vinopitjem se ni nikdo umrl?!

Gosp. nunc, nič ni tako skrito, da bi ne postalo očito, pravi slovenski pregovor.

Iz Kobarida. — Da delate na tak način reklamo v cerkvi pri pridigah, gosp. kaplan, to se mi ne zdi lepo. Na praznik sv. Štefana ste se primerjali s sv. Štefanom, čes: „Tudi name lete kameni, kakor na sv. Štefana, a ti sv. Štefan daj mi, da tudi jaz stanoviten ostanem, ter se raji zgrudim pod tem kamenjara, kakor, da bi nezvest postal svojemu poklicu!“

Ne, ne, gospod kaplan, nič nezvest, ampak le popolnite se še; saj mi naprednjaki želimo dobrih duhovnikov. Primera se meni ni zdela umestna. Povejte, gospod kaplan, ali je sv. Štefan metal kamenje nazaj na Jude, ali je mogče pričel on prvi to delo; no, pri nerazsodnih ljudeh ste res vzbudili tudi pomilovanje, kar ste želeli, ali pri drugih ste pa sv. Štefana potlačili; kajti če ni bil nič bolji, kakor ste vi, potem ne vem, če je prav, da je sv. Štefan, potem bi mu rekli samo Štefan, kakor pravimo Vam samo Ciril. Na novo leto ste zopet sebe spravili v pridigo: „Resnico vam pravim, besede so od srca, a zato stojim med vami zaničevan itd.“. Kaj pa kot resnico nam morate praviti, samo pri volitvah bodite drugačen mož. „Bodite možje!“ ste klicali možem, bodite pravi krščanski, katoliški možje! Prav! jaz tudi vam kličem, bodite pravi krščanski duhovnik ter ne kažite nam nekrščanskih mož kot najboljše može. — Če bodo naši može tako krščanski, kakor vaš Klavžar, no, potem ne vem, kako bodo v nebesih z njimi zadovoljni, tu na zemlji že ne; mogoče vi duhovniki, klerikalci ne morem reči, ker oni z njim niso bili zadovoljni, a volili so kakor ste jim „azali vi, in volili bi še slabjšega moža, če bi jim ga postavili. Hudomušneži pravijo, da če bode kandidiral sedaj našega „Medveda“, bode tudi izvoljen. Da bomo pa mi tudi tako krščanski in katoliški, tega pač ne morete zahtevati od nas, ali pa morebiti kakor ona drezenska žena, ki je rekla: „Mi smo pa Boga volili“. No! če jim Klavžarja tako predložite, da se jim dozdeva Bog, potem ste res pravi umetnik, in nič se ne čudim, ako bode sedaj naš „Medved“ tudi „Bog“. Novodobni maliki, gospod kaplan! Reklamo za se opustite, gospod kaplan. To vam pravi naprednjak, ki vas kot osebo in

»Zlodej!« je zakričal naposled, »ti, ti si hudobni duh... Rus predlaga Rusu, da naj se izneveri očetnjavi, da naj izda svojo domovino?«

»Ako ne danes, pa pogine, jutri tudi naju brez a midva je ne rešiva in zastonj pogubiva še sebe. Toda, se li sama udara Poljakom? A vedi, pri ljudeh je tudi smrt lepa.«

»Kaj pa preziranje dobrih ljudij! prokletstvo potomcev!«

»Ako nam potomeci ne oprosté, nas vsaj opravičijo z razmerami; a ljudsko mnenje ni merodajno; toda kje so ti dobri ljudje? Kdo je sedaj pravičen, kdo krivičen? Jedni se bijejo za Šujskega, drugi poljubujejo križ Vladislavu; kdo pa tudi nam ne ukazuje kričati glasneje vsakogar: za matuško za Rusijo, za carja za Dimitrija!«

»Ne, ne!«

»Ne?... Torej pa ostani v prahu, širokoustno dete — jaz nočem nadalje zgubljati besed s človekom, kateri si domišljuje, da spreobrne ves svet, pa ne more prelomiti bedastega predsodka, kateri hrepi po bratomoru, pa se boji izdajalstva, kateri vse hoče, pa si ničesar ne upa! Pojdi in klanjaj se onim, kateri bi si morali šteti v čast, ako bi se dotaknili tvojeja stremena; glodaj tajno, kakor miš, pete prezirajočih te sovražnikov; idi na poklic k svojem mlajšemu bratu in pričakuj mrvice z

duhovnika spoštuje, kot politika pa ne, tu smo vsi jednaki. Ne primerjajte se torej svetnikom, ako slišite kako grenko, kot politikon, ste morali to že poprej vedeti.

Hudournik „Šjak“ nam je podrl most čez Idrijo ter nanosil vanjo polno kamenja. Idrija se je zato zaježila, da je bilo proti Staremu Selu pravo jezero. — Na drž. cesti je bila voda čez moža, da je bil ves promet vstavljen; to se nam je zgodilo sedaj dvakrat. Ko so vodo spustili pri mostu, drla je z veliko silo po kanalu ter se potem razširila po kobariski „Blati“.

Domače in razne novice.

Gg. naročnike opozarjamo uljudno, da moramo začeti strože paziti na red pri plačevanju naročnine. „Soča“ in „Primorca“ staneta mnogo tisočakov na leto, ki morajo biti pokriti z naročninol Posebno pa spominjamo na dolžnost tiste, ki se kaj dolžujejo! Prosimo ugodnega odziva, da ne bo treba večkrat drezati, kar je neljubo nam in rednim naročnikom.

„Kažipot“ priložimo prihodnji teden — brezplačno. V razprodaji stane 80 kr. — Te lepe priloge bodo gotovo veseli gg. naročniki, saj skoro vsakomur služi več ali manj.

Darovi. — „Pevskemu in glasbenemu društvu“ je daroval g. Ivan Hausner, posestnik in trgovec v Gorici, 10 K. — Nabralo se je nadalje v veseli družbi, kjer so padale „fallschirmrakete“, vprizorjene od svetovnoznane „Cena torpi“, kron 6.

Deželni zbor je imel v četrtek svojo 3. sejo, ki je bila napovedana ob štirih, toda poslanci so prišli v zbornico še-le po peti. Med doslimi spisi je naznanil dež. glavar tudi prošnjo preisk. sodnika, da se sme posl. Naglosa preganjati radi razžaljenja časti. Ko je tajnik prečital došle peticije in prošnje, se je začelo na predlog dr. Maranija kar razpravljati o prošnji za izročitev poslanca Naglosa in je bil sprejet Maranijev predlog, da se prošnji ne ugodi. Na to se je preslo na dnevni red in sicer sta bili točki prva in druga, namreč vladina predloga gledé zakona o dovoznih cestah k železniškim postajam in gledé načrta zakona o uravnavi hudournika „Grajšček“, oddana pristojnemu odseku. Nato se je odobril prispevek 90 K, katerega je dovolil odbor Olgi Volaričevi, in oddala prošnja deželnega uradnika Mreuleta za dovolitev cele pokojnine peticijskemu odseku, na kar so pričele volitve v odseke.

V peticijski odsek so bili voljeni Slovenci Štrekelj, Gregorčič, Grca, Klančič in Lahi Dottori, Michielli in Venuti, v pravni Slovenci Tuma, Grca, Gregorčič in Lahi Holzer, Luzzatto, Marani, Valentinis. Volitev v deželni odbor pa je pokazala na drastičen način zvezo med Pajerjem in Gregorčičem in podala zopet jasen dokaz, kako nizko je že padla klerikalna stranka. Tu je bila porušena vsaka parlamentarna dostojnost s tem, da so dobili klerikalci, ki štejejo stiri glave, dva odbornika, naprednjaki, ki se po številu enako močni, po svoji sposobnosti pa daleč presegajo klerikalne slamenjake, — nobenega. To se je zgodilo s pri-

njegove mize... bodi drug onej, kateri bi bil lahko mož; blagoslovljaj mlada zaročenca, katera si hotel zadaviti s prokletstvom; štej tuje poljube, pestvuj bodoče bratove otroke...

»Tega ne pretrpim nikdar!«

»Ne pretrpiš? E, bratec Vladimir — trpljenje je dobra stvar... z njim in pokroviteljstvom brata zaslužiš lahko na stare dni celo koteček v sirotišnici. Srečno, Sitekij — hvala za posluh. Ti si mi dokazal, da se prazna srca gromko glasé, da so zajčja srca v orlovih prsih...«

Srd, ljubosumnost, maščevanje so goreli v Sitekem; premagovali so njegovo vest. Vzhajalo je solnce in po pravljicah zgodnjih koscev so videli dva neznana jezdeca, zavita v plašče, katera sta naglo jahala po vladimirski cesti.

V.

Žar gorečega samostana Danila Stolpnika metal je svoj krvavi odsvit na jezero, na kojega bregovih so odmevali vojaški kriki. Lisovskij je že oblegal Perejaslavlj, že je odbil napad Mihajla Sitekega. Praska je le-kar končala, streljanje umolknilo; a oblak dima in prahu je pokrival še mestno zidovje, kjer so švigali ognji in orožje, slisala se povelja, ropotanje sekir in plakanje žen.

(Dalje pride.)

potem Pajerjevo, ki ve, da se mu ničel a la Berbuč ni treba bati, v tem ko mu je dr. Tuma vedno gledal na prste. S tem je postal gospodar situacije in naš kmet naj trka samega sebe na prsa in moli mea culpa, ako se mu bodo delile dobrote po otimsko. Slovenska odbornika sta Berbuč in Gregorčič, laška pa Marani in Verzeznassi. Namestniki pa so: Klancič, Jakonič, Valentinis in Venuti. Prihodnja seja bo danes ob 5. uri in bo menda zadnja. Potem se dež. zbor odloži do spomladi.

Proračun deželne zaklade za leto 1902. — Rednih potrebščin izkazuje 875.183 K, izrednih pa 105.941. Med izrednimi troški citamo 24.000 K za poljedelstvo, 6000 za zdravstvo, 24.641 za uk in izobrazbo, 30.000 podpore za ceste in moste, 17.300 deželni dolg in 4000 za razne troske. Pokritje je proračunjeno na 361.014 K. Potrebščine znašajo skupaj 981.124 K; ako odštejemo od tega pokritje 361.014 K, dobimo primanjkljaja 620.110 K. Ta primanjkljaj pa se more pokriti 1) z doklado: a) 18% na zemljarino; b) 20% na hišarino in najmarino; c) 25% na pridobnino ter na davščino večjih osebnih dohodarin (izvzemši osebno dohodarino v smislu zakona 25. 10. 1896.; 2) z 80% doklado na državno potrošnino vina, mošta in mesa; 3) z deželno davščino na pivo. To vse skupaj bi dalo 620.952 K; tako bi ostalo prebitka 842 K.

Proračun deželne kmetijske šole kaže potrebščin 42.675 K, pokritje je proračunjeno na 22.250 K; torej primanjkljaj 20.425 K.

Češki gost v Gorici. — Čez zimo se je naselil v našem mestu drag nam gost g. Jos. Herman, c. kr. umir, profesor iz Prage. Naj bi mu naše milo podnebje dobrodejno ugajalo!

Veliki ples pevskega in glasbenega društva se vrši v sredo dne 15. t. m. v veliki Dreherjevi dvorani. Vabila se prično razposiljati v kratkem. Gospodje in dame, ki se mislijo udeležiti te gotovo izvanredno animirane zabave, a bi po pomoti ne dobili vabila, naj se blagovolijo zgledati od prihodnjega četrtka naprej pri društvenem tujniku v prostorih društva v Semeniski ulici.

Italijanska realka v Gorici? — Mestni zastop goriski je sprejel predlog, da se doseže sporazumljenje s furlanskimi občinami dežele v namen, da se osnuje v Gorici zasebna realka z italijanskim učnim jezikom. Prav! — Država naj potem uvede na svoji realci slovenski učni jezik. Mi Lahom privoščimo tako šolo, ali želimo enake šole i sebi!

Zopet jedna o kuratu Rojcu. — Neka poročena žena iz Bukovice je bila v Aleksandriji. Poslala je možu 407 gld., katere je naložil v kuratovi posojilnici. Čez več časa je mož denar potreboval, da plača hišo. — Kurat pa mu je dal le — 400 gld. Ostalih 7 gld. si je pridržal za obresti in pa za sv. maše, katere bo služil za tiste ženske, ki greh delajo doli v Aleksandriji. — Ali ni dobra ta? — Zagotavljajo nas, da je tudi resnična!

Ob desetem letu izhajanja je priobčil „Prim. L.“ na prvem mestu članek, ki pravi med drugim:

„Primorski List“ je imel takoj v prvem začetku težavno delo. Ustanovljen je bil, da bi zagovarjal in branil katoliška načela proti liberalizmu. To pa ni bilo lahko v onem času. Liberalizem namreč nosi hinavsko ime in ima hinavsko srce. Podoben je voiku v ovčji obleki. Liberalci ne govcrijo nikoli odkrito, ampak imajo vselej drugo na jeziku ko na srcu. Koliko njih so zapeljali s hinavsko pobožnostjo in sicer skoraj po vseh krajih Evrope! Verovali so jim, da pripravijo narodom prostost, enakopravnost, ljubezen, iskreno pobožnost, a v resnici so prinesli v v deželo sužnost, kapitalizem, sovraštvo, nevero.

Tudi pri nas Slovencih so liberalci delali z zvijačo, a še posebno na Goriskem.

Mnogo njih jim je verovalo in so torej dosledno povpraševali: „Kaj pa je treba bilo „Primorskega Lista?“ Slišal jih je siromak veliko britkih, a glas njegov je bil glas vpjiočega v puščavi.

Ko je l. 1896. izjavil, da bo popustil politiko in deloval le na socialnem polju, mu liberalci niso verovali. Tedaj je zatrdil, da pojde v političnih vprašanjih na roko nasprotnikom, ako ga pustijo v miru pri socialnem delu, pa tudi to ni pomagalo.

Nazadnje so liberalci sami razkrili svojo hinavsko srce in prilezli so volkovi iz ovčjih odej. Zdaj ni bilo več treba vpiti:

volk gre, kakor poprej, videli so ga vsi na svoje oči. In ti liberalni volkovi so se vrgli z vso silo kakor na svoje bivše tovariše in prijatelje, tudi na naš „listič“ in na našo „strančico“.

Tako govori „P. L.“ Radovedni smo, kako ga je sprejel don Antonio Gredolcig. Za Boga, kdo pa so bili tisti liberalci, proti katerim je bil „P. L.“ tako neizmerno potreben? Poslušajte! Ti liberalci so bili: Gregorčič, Grča, Coronini, Berbuč, prof. Ivančič, rajni prof. Kragelj in „Sloga“ sploh! Vsi drugi smo bili pač le navadni črvi v tej „Slogini“ stranki. Gornje besede „P. L.“ se nanašajo torej na dr. Gregorčiča in vso njegovo družbo! Dober tek!

Strašen poziv. — „Prismojenec“ je napravil že v 1. številu novega leta veliko novo prismojenost. Pozval je dr. Tuma, naj dokaže, da je vsa duhovščina na Tolminskem grozila ljudem z večnim pogubljenjem, ako ne volijo Klačarja. Dokaz o 10/10 duhovščine bi že ne zadoščal, marveč dokazati mora, da vseh 10/10 je tako nesramno agitovalo in greh delalo! — No, naše ljudstvo na Tolminskem ve, da je bil dr. Tuma še veliko preobziren v svojih trditvah. Za vse nesramnosti tistih nunccev bi bilo treba rabiti debel gorjanski cepce! — „P. L.“ je smešen, ko zahteva dokazov za obče znana in priznana dejstva!

Brezobrestna posojila vinogradnikom se izplačajo po 95% tega, kar je predlagalo namestništvo. Dobé pa vsi oni, ki so predložili prošnje z vsemi prilogami. — Vse to je le neznamen del onega, kar bi se moralo zgoditi v pomoč našim vinogradnikom.

Iz italijanskega taborja. — Deželni poslanec za italijansko veleposestvo conte Panigaj je v četrtek tik pred sejo odložil svoj mandat. Došel je še v klubovo sejo, kjer je bila prav burna razprava o volitvi deželne odbora. Conte Panigaj se je baje silno razkati na Pajerjev absolutizem, jezno zapustil klub, vrata so zaloputnila za njim, on pa je šel v kavarno tik zbornice ter ondi napisal svojo odpoved. — Včeraj so se razni gospodje trudili, da bi ga pregovorili... ali, zdi se, da brez uspeha. — To je po desetletjih menda prvi odpor Pajerjevi vseomogočnosti, katere so doli po Furlaniji že mnogi sili.

„Friuli Orientale“ je torej prenehel. Lastnika lista sta prijela 400 K odškodnine od konkurenčnega „Corriere Friulano“, ki se je preselil z novim letom od Paternollija k Seitzu. Tudi ta dogodek kaže na neko vrenje v laškem liberalnem taboru.

Dolgo pa „C. F.“ baje ne bo brez konkurenta. Tiskar Skert se je že popolnoma pripravil za tiskanje novega lista. Ali mu je omenjena prememba pokvarila račun, se kmalu pokaže.

Vsi laški liberalci vkup pa so povsem pozabili na nevarnost, ki jim preti še bolj nego nam Slovencem.... na klerikalizem, ki se divno razvija po Furlaniji. Pajerju se je posrečilo, da je nadahnil sv. Duha, ki je pokazal na glavnega voditelja laškega klerikalizma — Adama Zanettija, češ: to je izvoljenec, ki je vreden prostove mitre v Pulju. Zanetti je odšel in liberalci so letos spravili vse mandate brez boja pod streho. Toda klerikalci... čakajo ugodne prilike, ki gotovo pride. Takrat bodo laški liberalci iskali slovenske naprednjake, kdo pa ve, ali jih dobijo? Sedanji macchiavelizem te psevdoliberalne sinjorije zasluži klerikalne palice. Chi vivrà — vedrà!

Oznanilo c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu, dne 1. januarja 1902, s kojim se znova razglašajo veljavni roki za plačevanje raznih neposrednih davkov, kakor tudi posledice zanemarjanja istih.

Finančno ravnateljstvo naznanja vsled postave z dne 9. marca 1870 drž. zakona št. 23, da se sledeči davki imajo v teh-le rokih plačevati: a) zemljarina v mesečnih obrokih in to: prvega vsakega meseca naprej; b) hišno-razredni kakor tudi hišno-najemni davek zunaj mesta Trsta v mesečnih rokih in to: prvega vsakega meseca naprej; v mestu Trstu in okolici pa se mora plačati hišno-najemni davek 1. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra; c) 5% davščina od hiš davka prostih radi zidanja ima se v onih rokih, kakor hišno-najemni davek to je v Trstu in okolici 1. marca, 1. junija, 1. sept. in 1. decembra, zunaj Trsta pa prvega vsakega meseca naprej plačati; d) obča pridobitina se ima plačati za vsako četrtletje naprej 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1.

oktobra. Isto tako treba plačati pridobitino od javnemu dajanju računov podvrženih podjetij v štirih enakih 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra dospevajočih obrokih; e) v kolikor se prihodarina ne plača na način označeni v § 133. zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 t. j. potom odbitka, treba jo poravnati v dveh enakih 1. junija ter 1. decembra dospevajočih obrokih; f) osebno dohodarino je plačati s pridržkom določeb § 234. zakona od 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 oziroma cesarske naredbe od 8. julija 1898. drž. zak. št. 120 v dveh enakih 1. junija ter 1. decembra dospevajočih obrokih. Vsled teh zakonitih odredob so dolžni vsi oni, ki izplačujejo dohodke v §§ 167. ter 168. gornjega zakona omenjene, ako isti niso zgolj spremenljivi, odtegniti prejemnikom od teh dohodkov predpisano osebno dohodarino in plačarino, ki se jim v to svrhu vsakoletno prijavijo. Odbitki se opravljajo v istih rokih in v razmernih obrokih, kakor izplačevanje prejemkov. — Kedor navedenih neposrednih davkov ne plača najpozneje v 14 dneh po preteku roka določenega za poravnanje vsakega teh davkov, je dolžan plačati zamudne obresti, če preseže posamezni redni davek vred za vse leto 100 kron. — Zamudne obresti se računajo od dneva sledečega roka za vplačanje do dne plačila, tako da pride po 1% h na vsakih sto kron vsaki dan, kar se z dolžnim davkom vred potrjuje. Slednjič se opozarjajo plačalci še na sledečo določbo § 5. zakona z dne 9. marca 1870 drž. zak. št. 23: „Če bi se ob začetku novega davčnega leta še ne bil mogel dolžni davek za to leto posamnim davkoplačevalcem stalno predpisati, naj se davki za ustavno dovoljeni čas plačujejo v znesku predpisanem za preteklo davčno leto, dokler se ne odmerijo novi davki, v katere je potem všeti že izvršena plačila“.

Droblj. — V Gradcu ob Soči so razobesili na Silvestrov dan na sodišču belo zastavo, ker vsi zapori tamkaj so bili prazni. Tej redkosti se čudijo v Gradcu.

V Gradu je sklenil občinski zastop dati napraviti nov, modern vodovod. Delo izvrši tvrdka Kramer in dr. v Gradcu. Z delom prično se ta mesec.

V Medveji pri laskem Vidmu se je obesil neki 13-letni detek Valentin Felcaro. Zakaj, se natanko ne ve.

20-letni kamnosek Klement Nanut iz St. Andreža je prišel v neko gostilno ter ukazal četrt vina. Krčmar mu prinese ter zahteva takoj plačilo. Ali Nanut je rekel, da plača, ko spi. Na to pa sezuje krčmar en čevljev ter začne obdelovati uboga pivca. Poskodoval ga je tako, da je moral revež v bolnišnico. Krčmar dobi plačilo pri sodnji.

Semeniškim profesorjem v Gorici in v Zadru so povišali plače od 2000 K na 2800 K; petletnic od 400 K do 25 let so spremenili v 5 petletnic po 400 K, zadnje 3 po 600 K. Tistim, ki jih zaslužijo, jih privoščim vsak, ali pri nas bode služil prirastek nekaterim v grde politične svrhe, kakor jim služi dosedaj v to vsa njihova služba. V tako svrhu pa kmet ne plačuje davkov.

Razgled po svetu.

Anekdota Bosne in Hercegovine. — Mnogi budapeštanski listi se petajo z anektiranjem Bosne in Hercegovine od strani Ogerske. Ti dve deželi bi imeli samostojno upravo na čelu čije bi stal ban. No, Slovani bi pač odločno protestirali, da bi dali ti deželi požreti Ogrski, ki nima pravice do njih. Ako že, se morate združiti s Hrvatsko.

Dunaj 3. januarja. „Vaterland“ je včeraj priobčil senzacionalno pismo, ki ga je papež pisal olomuskemu nadškofu Kohnu gledé jezikovnega vprašanja v Avstriji. Papež priznava, da je borba za ravnopravnost samo do neke meje dovoljena in naroča duhovščini, naj se ne utika v narodnostne boje. Razni tukajšnji listi sklepajo iz tega pisma, da se je papež izrekel za nemški državni jezik. „Vaterland“ protestuje proti temu.

Ruski konzulat v Pragi. — Med našo monarhijo in Rusijo se že delj časa vrše pogajanja gledé ustanovitve ruskega konzulata v Pragi, a ruska prizadevanja so doslej vedno zadela ob odločilen odpor pri naših državnikih, ki se protivijo temu večidel iz strahu pred panslavizmom. S tem vprašanjem se je petal te dni neki ruski list in dokazal, da bi bila ustanovitev ruskega konzulata v Pragi najbolj Avstriji na korist. — Trgovinske razmere med Avstrijo in Rusijo dozdej niso bile najboljše, a temu je kriva edino le Avstrija. Nasi izdelki bi našli v Rusiji mnogo odjemalcev; na Avstriji je sedaj, da izrabi v svojo korist carinsko vojno, ki se gotovo vname med Nemčijo in Rusijo, ako obvelja v Nemčiji novi carinski tarif.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi. — Konec — In zato je dotlej, dokler se ne osnujejo slovenske visoke šole, važno, da kar največje

število slovenskih dijakov študira v naravnem središču zapadnega Slovanstva, v Pragi. Tu spozna slovenska mladina vse življenje slovanskega naroda, kateri je vedno in povsodi izkazoval slovenskemu ljudstvu svoje iskreno prijateljstvo; tu v narodnostno ugodnejših razmerah nego v svoji domovini najde navdušenje za delo med svojim ljudstvom v bodočem življenju; tukaj spozna mej vsemi Slovani najbolj razvito narodno zavednost in trdni narodni značaj; tu ima v bogatih zbirkah in knjižnicah obilo pripomočkov za svoje studije, zlasti za studije v vseh strokah slavistike.

V Pragi, katera je veliko mesto, in vendar ne vlemesto po pojmu tistih, ki iščejo značaj metropole v pouličnem vrvenju po dnevi in po noči, kjer v celem dijaštvu ni skupnih vezi, ki sicer goji zavest o osebni važnosti, ki pa zapeljuje mladino v prostem času od tega, kar je zanjo najvažnejše, od studij, ni za slovenskega študenta tiste moralne nevarnosti, kakor na nemških univerzah.

Mej slovenskimi praznimi visokošolci se nahajajo sinovi revnih rodbin, katere jim ne morejo od doma pošiljati toliko podpore, da bi mogli v Pragi brez življenskih skrbi se posvetiti svojemu poklicu. Ustanove, določene za slovensko mladino, ne veljajo za Prago, ampak le za Gradec in Dunaj. — Zato smo sklenili, da se podpira študiranje slovenskih študentov na tukajšnjih visokih šolah, ustanoviti društvo, ki bi omogočilo revnejšim slovenskim dijakom, prihajati v kar najobilnejšem številu na visoke šole v Prago. — Češko javnost, katera mora podpirati svoje dijaštvo gmotno, prosimo moralne podpore. Kdor hoče pomagati, nam je dobrodošel sodelovalec; toda pozivljati nečemo nikogar.

Zato se pa obračamo na slovensko javnost, na slovenske korporacije in posameznike z iskreno prošnjo, da nam ponudijo gmotne pomoči v obilni meri; kajti gre za dobro in važno stvar! Podpora od doma ne teži, ampak veseli in tolaži tiste, kateri je potrebujejo. — Ker pa slovenski visokošolci v Pragi ne morejo dobiti slovenske ustanove, jih je treba tembolj podpirati. Ozirajte se toraj pri razdelitvi podpor več na Prago, nego na nemški Dunaj in Gradec. Vsaki podpiraj po svoji moči!

Darovi in prispevki naj se pošiljajo na naslov: „J. U. Dr. Jos. Ettel z Hvozdomilu, advokat v Praze-Vinohrady, Palackého tř. č. 8.“ — dopise in druge stvari pa za zdaj g. Fr. Tomšiču, nadinženieru v Pragi, Spálená ulice 24.

V Pragi, meseca decembra 1901. Adolf Černý, redaktor „Slov. Přehledu“; judr. J. Ettel, advokat; judr. Boh. Franta, deželni svetnik; Josef Germ, akad. slikar; J. Vl. Hráský, redni profesor na češki tehnik; M. & Ch. Dr. Karel Chodounský, c. kr. univ. profesor, predsednik češke podružnice slov. plan. društva; Gr. Sporn, revident c. kr. drž. železnice; judr. Jos. Scheiner, advokat, predsednik Slovenskega Kluba; Fr. Tomšič, nadinženir; Radoslav Vidic, c. kr. nadkomisar; ph. dr. Ivan Žmauc, amanuensis univ. knjižarne.

Pri prvi volilni seji podpornega društva za slov. visokošolce v Pragi so bili izvoljeni v odbor: predsednikom: nadinženir pri dež. odboru g. F. Tomšič, njega namestnikom: dež. svetnik g. dr. Bog. Franta; blagajnikom: advokat g. dr. J. Ettel z Hvozdomila; tajnikom: akad. slikar gosp. Jos. Germ; odbornikom: amanuensis univ. knjižnice g. dr. Ivan Žmave; namestnikom sta bila izvoljena: c. kr. rud. nadkomisar g. Rad. Vidic in redaktor gosp. J. Kufner; revizorjem: advokat g. dr. K. Sebesta in revident dr. železnice g. Gr. Sporn.

Že pri prvi seji se je pokazalo živo zanimanje za velevažno društvo pristopom med ustanovnike in člene; upati je, da bode tudi domovina spoznala veliki pomen tega društva ter se odzvala pozivu odborovemu z jednako požrtvovalnostjo.

Velikanska tatvina. — Nekemu gosp. Pavlu G. Thebaud v Novem Jorku je ukradel hišnik, neki Švicar Kerns dragocenostij v vrednosti 1.200.000 kron. Ta velikanska tatvina se je zgodila, ko gospodarja ni bilo doma. Na železnici, s katero je tat vtekel, sta sedela okradenec in tat v istem vagonu, ne da bi gospodar tatu spoznal.

V Južni Afriki. — Pri Tweefountainu je v zadnjih dneh Devet premagal Angleže, in sicer je zmaga prav znamenita. Buri so vzeli Angležem 3 kanone, 67 vozov streliva, 2000 pusk, 115 vozov živil, 400 Angležev je ujetih, 250 ubitih.

Zahvala.

Potrjim srcem izpolnujem svojo dolžnost, ako se s hvaležnostjo zahvaljujem p. n. črniškemu mlademu pevskemu zboru za ginljivo petje na odprti gomili moje nepozabne sestre

Amaliye vdove Jaša,
sosednemu učitelstvu kakor tudi vsem udeležencem poslednjega spremstva na pokopališče, ter vsem onim, ki so mi izrazili svoje sočutje ob tej prebitki izgubi. — Bog plati!

V Črniči, dne 30. decembra 1901.
Fran Strnad,
nadaučitelj.

Zlato verižico

za dame (ovratno) se kupi z druge roke z uro ali brez nje. Ponudbe sprejema tajno naše upravništvo.

C. kr.

privil.

civilni, vojaški in uradniški krojač in trgovec

M. POVERAJ V GORICI

na Travniku št. 5.

Naznanjam častitim gospodom odjemalcem in damam, da sem se preselil s svojo krojačnico in trgovino iz prejšnjih prostorov na Travniku št. 22 v goriznačene prostore na Travniku št. 5. P. n. občinstvu priporočam svojo izborna zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger, spodnje hlače ter nogovnice, oficirske in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba paradižnim oblekam za vsaki stan. Izdeluje se haveloke, sako, pelegrine in finnejše obleke za gospe po najnovejši modi. Blago se prodaja na meter tako po ceni, da je z menoj nemogoča vsaka konkurenca. Edina prodaja finih dežnikov iz tovarne odlikovane z zlato svetlinjo na pariški razstavi. Vstrežem vsakemu naročilu in po vsaki modi.

Švicarska urarska obrt.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem večakom, častnikom, poštnim, železniškim in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo opreželi edino razprodajo novonajdene originalne genške 14-karatne remont ure zlatega elektro-plaque, sestav glas-hütte. Te ure imajo protimagnetne precizni urni stroj, so najnatančnejše regulirane in preskušene in dajamo za vsako uro 3-letno pismeno jamstvo. Okrov, ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in vsaki uro ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katere ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6. mesecih 10.000 dodatnih naročil in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospe ali dame le 16 kron poštnina in celnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejan mošnjček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plaque za gospe ali dame (tudi ovratnjice) po 3—5—8—10 K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštnem povzletu ali predplačilu. Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel“ (Švica)**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Pečenko

Tržna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dal matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce. Cene zmerno. Postrežba poštena.

Ali ste gluhi?

Vsaka gluhoti ali naglušni je ozdravljiva z našo novo iznajdbo; le gluho rojeni so neozdravljivi. Ušesno brenčanje poneha takoj. Opisite Vaš slučaj. Preišče in sporoči se Vam brezplačno. Z malo stroški se lahko vsak sam doma zdravi. Dopisuje naj se v nemškem ali angleškem jeziku. Mednarodni zavod za zdravljenje ušes (Internationale Ohrenheilanstalt), 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA

Boa iz kožuhovine od 95 kr. dalje
Volnene žinske šerpe . . . 85
Bluze za zimo . . . 65
Živočinke (moderco) . . . 140
Srajce za gospe . . . 85
Krajava . . . 15
Dežnike . . . 95

J. ZORNIK GORICA

Pozor!

Leta 1881. v Gorici uslavljena tvrdka
E. Riessner, v Nanski ulici 3,
(nasproti nunki cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno erk na perilo.

Milijon dam uporablja „FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljši lepšalni sredstvo za kožo, lase in zobe! Najnečistejši obraz in najrjše roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«. »Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvežjih zelišč sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginijo dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte na obrazu, zajedec, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin« je najboljši čistilni, negovalni in lepšalni sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in boleznj glave. »Feeolin« je tudi najnaravnnejše in najboljši čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi »Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s »Feeolinom« popolnoma zadovoljen. Cena komada K 1.—, 3 komadom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna zaloga **M. Feith**, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. 1.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pismenim jamstvom razpošilja na zasebnike

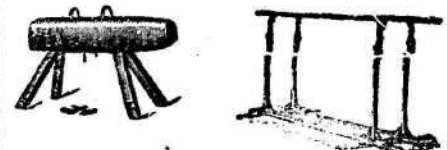
Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatine Most (Češko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75; srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna verižica fl. 1.20; budilnik iz niklja fl. 1.95.

Tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetlinje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoji!

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetljo Na Ivovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetlino

Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816 se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših priporočilih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočiljočih sprital domačih in inozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za poplue telo vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštine prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

100 do 300 gid. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavniica in ki nikaka nevarnost. Ponudbe pod Ludwig Österreichischer, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

Seidel & Naumannov pisalni stroj „IDEAL“

Vzbuja senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke. Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjalnem papirju izdela 4—6 iztisov, na konceptnem papirju 8—10, na tanjem papirju 12—16. Najvišje priznanje ter prva zmaga ameriške konkurence. — Zlata svetinja; Berlin (maj 1901.)

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:

Hch. Schott & Donnath
Dunaj III. 3. Heumarkt 9.

Iščejo se zastopniki za deželo.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano kot izvrstno bol ublažujoče mazilo; za ceno 80 h. kron 1.40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z naše zaščitno znamko s „SIDRO“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.
Elisabethgasse št. 5.

Fran Čufer & Bajt

(prej Fran Čufer),

krojaška mojstra

v Gorici, ulica Sv. Antona št. 7

(v hiši gosp. Kopača, svečarja).

Priporočata svojim rojakom v mestu in na deželi svojo krojaško delavnico kjer se izdelujejo vsakovrstne obleke po modernih in dobrih krojih za vsak letni čas po jako zmernih cenah. — V zalogi imata haveloke priproste in finega izdelka.

Postrežba točna, cene zmerno.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Tekapljice **vedno redno prebavljajo**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. **Okrepé pokvarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omočica in živofna lenost** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek **radi je**.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in posiljatve pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec. 1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vključbe po 5½%
» varščino ali zastavo 6%
» menice 6%
s ½% uradnino.

Glavni deleži koncem leta 6%.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila se dajejo le zadružnikom.

Žrebanje nepreklicno

16. januarja 1902.

Predzadnji teden.

Loterija za gorka zatočišča

glavni dobiček 60.000 kron v vrednosti.

Srečke à 1 krono

priporočajo: **G. Gentili, V. A. Jona, Michelstädter & Comp. in A. Pincherle v Gorici.**

Redilni prašek za živino

se dobi v mirodilnici pri

A. JERETIČ - U

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)